

KUPUJTE VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
* Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

KUPUJTE VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
* Best Advertising Medium

XXVIII.—LETO XXVIII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK) MAY 14, 1945

STEVILKA (NUMBER) 112

Zedinjene države svarijo Jugoslavijo glede Trsta

RUSI SO ZAJELI 70.000 NEMCEV; 65 GENERALOV

LONDON, 13. maja. — Može se smeti naznaniti, da je v četirih operacijah od poslednjega torka, ko je Nemci kapitulirali, zajetih od Rdečih vojske 700.000 Nemcev, med katerimi je bilo 65 generalov. Rdeča vojska pošilja na tisoče teh nemških čet proti vzhodu. Nemci se nahajajo na potu v Rusijo, kjer bodo postavljeni v delo v porušeni sovjetskih mestih, vseh in tovarnah. Nemci, ki se nahajajo na potu v Rusijo ne bodo igrali govoril, piše sovjetski list "Izvestija".

Novi grobovi

JOHN VIDMAR
Včeraj je naglo umrl John Vidmar, stanujoč na 14618 Sylvan Ave. Pogreb oskrbuje Svetovni grobniški zavod. Podrobno lahko poročali jutri.

DEČEK UMRL

Ob 6:30 uri je umrl 13-letni deček Joseph A. Markolia, družine Stefan in Katarina Markolia, 6527 Schaefer Ave. Deček je več let za srčno boleznijo. Starši so doma iz Prekmurja in se tu nahajajo nad 32 let. Njih starejši sin Pfc. Steve Markolia je bil ubit na fronti v Franciji septembra. Umrl je bil član društva sv. Vinka št. 25 KSKJ in Presv. Srca Jezusovega št. 50 SDZ. Pogreb bo vršil v četrtek. Truplo bo položeno na mrtvaški oder jutri v grobniškem zavodu A. Grdina in sinovi.

Naši fantje-vojaki

Včeraj je Mrs. Jennie Shivity, ki ima svojo farmo na Ross Rd., v South Madison, Ohio, a dela v podjetju Babcock tovarni, ter namaj mlajšim sinom, obhajala svoj rojstni dan. Ko je ob treh urah svojega mlajšega sina, stonem pred njo sin Eddie, ki jo obrnil v vošči vesel rojstni dan. Prisel je iz Daljnega Guadaluca na dopust za 30 dni. Na rojstno mesto se povrne 11. julija. Jutri se bodo skupno podali na farmo, kjer ostanejo pri mojih, oziroma očetu za teden dni.

HIMEN

Poročila sta se Mr. Frank Crigler, 6211 Carl Ave., in Mrs. Margaret, 15712 Trafalgar Ave. Bilo srečno!

ZOPET ZDRAV

Mr. Frank Segulin, 20341 Arden Ave., je zopet ozdravel, ter nam lepo zahvaljuje vsem prijateljem za obiske v času bolezni.

Kampanja za 7. vojno posojilo je odprta!

Slavnostni program se bo vršil na Mallu, med poslopji mestne hiše in okrajne sodnije, južno od Lakeside Ave. ter bo trajal od 5:30 do 6:15.

Kvota, določena za Cleveland in okolico, je \$101.000.000, od katere vsote se pričakuje, da bodo posamezniki kupili za \$55.000.000 bondov serije E, ki nosijo najvišjo obrestno mero. Kvota, določena za vso deželo, je 14 milijard dolarjev.

Fašizem v Evropi je poražen in zmaga nad nacizmom je popolna. Preostaja pa še nič manj važna borba proti tiraniji in pohlepnosti japonskega imperializma. Dokler ne bodo strti japonski vojni lordi, toliko časa mir seveda ne bo siguren.

Dolžnost vsakega zavednega državljana je, da podpiše obveznice sedmega vojnega posojila, da se bodo močje in fantje, ki se borijo v pacifičnem vojnem gledališču, čim prej vrnili domov.

4 do 5 milijonov Nemcev bo posajenih na zatožno klop

LONDON, 12. maja. — Iz virov, ki imajo tesno stiko s komunisti za vojno zločinstvo, se je zvedelo, da bo od štiri do deset milijonov Nemcev osebno obtoženih in kaznovanih radi raznih vojnih grozodejstev. V seznamu zločinov so vključene brutalnosti, izvršene v koncentracijskih taborih, zaslužnje milijonov možkih in žensk iz tujih dežel, ki so bili prignani v Nemčijo na prisilno delo in prisilno prosti-tucijo, ter premišljeno stradanje zaslužnjih delavcev, kateremu je podleglo na tisočih oseb.

Iz istega vira se je zvedelo, da so definitivno na seznamu vojnih zločincev, ki bodo posajeni na zatožno klop, Rudolph Hess, ki je leta 1941 priletel v Anglijo, gestapovski načelnik Heinrich Himmler in zajeti feldmaršal Herman Goering.

Poroča se tudi, da je jako malo možnosti, da bi ušel enaki usodi admiral Karl Doenitz, ki je nasledil Hitlerja kot firer Nemčije. Doenitz, ki je vodil nemško podmorsko vojno, se bo držalo odgovornim za smrt mornarjev, ki so bili postreljeni od Nemcev v odprtih čolnih na morju, potem ko so bile njih ladje potopljene od nemških podmornic.

VESTI GLEDE HIMMLERJA SI NASPROTUJEJO

PARIZ, 13. maja. — Včeraj je neki radijski poročevalec objavil vest, da je bil gestapovski načelnik Himmler zajet nekeje v severni Nemčiji oziroma da ga drži za zaveznike kot jetnika a d m i r a l Doenitz. Zavezniki glavni stan pa pravi, da nima nobenega poročila, ki bi potrdilo vest, da je Himmler ujetnik,

Otvoritev kampanje sedmega vojnega posojila se bo vršila v Clevelandu z velikim programom, pri katerem bodo govorili gov. Frank J. Lausche, filmski igralec Walter Pidgeon, general major Fred L. Walker in župan Thomas A. Burke. Muzikalni program bodo proizvajale skupne godbe in pevski zbori clevelandskih srednjih šol.

Slavnostni program se bo vršil na Mallu, med poslopji mestne hiše in okrajne sodnije, južno od Lakeside Ave. ter bo trajal od 5:30 do 6:15.

Kvota, določena za Cleveland in okolico, je \$101.000.000, od katere vsote se pričakuje, da bodo posamezniki kupili za \$55.000.000 bondov serije E, ki nosijo najvišjo obrestno mero. Kvota, določena za vso deželo, je 14 milijard dolarjev.

Fašizem v Evropi je poražen in zmaga nad nacizmom je popolna. Preostaja pa še nič manj važna borba proti tiraniji in pohlepnosti japonskega imperializma. Dokler ne bodo strti japonski vojni lordi, toliko časa mir seveda ne bo siguren.

Kako so zavezniki osvobodili politične ujetnike v Avstriji

V glavnem stanu 7. armade, 7. maja (O.N.A.) — Ko je prikorakala 7. armada v Innsbruck, se je naenkrat pojavil civilist na kolese in predal naslednje poročilo našemu glavnemu stanu:

"Ameriškim vojaškim oblastim se s tem daje na znanje, da se nahajajo različni francoski državniki in generali v gradu Itter v konfinaciji."

Kolesar, ki je prinesel to vest, je Jugoslovčan po imenu Zvonimir Cucković, ki je povedal, da je tudi on sam politični ujetnik, katerega so Nemci poslali iz Dachau-a v grad Itter, da bi kahal za ujetnike. Komandant grada mu je bil dovolil, da vzame kolo in se poda na pot, kjer je moral prevoziti 40 milj skozi ozemlje, ki je bilo v rokah SS-čet. Ze naslednjega dne so se Amerikanci podali na pot. Na pol pota so začeli padati granate, a izvidniki so prinesli vest, da so SS-oddelki v bližini precej močni. Naslednjega dne je pridrela kompanija tankov, ki je razbila 5 nemških 88 mm topov, prodrla do gradu in pozvala Nemce, da se predajo. Komandant grada je bil že pobral svoja šila in kopita in prepustil stražo trem vojakom.

Velika je bila sreča tisto noč. Boli je dovolj vina in proslava je bila vesela in dobro založena. Med rešenimi ujetniki so se nahajali ministrski predsednik Paul Reynaud, Daladier, general Gamelin, Weygand in drugi. Presenečenje je prišlo šele naslednje jutro, ko so SS-čete, ki so se zbrale v okolici, začele obstreljevati grad, zažgale ameriški tank, ki je bil edino močno orožje malega oddelka v gradu, ter začeli oblegati ujetnike, nji-

Rusko stališče glede kolonij podano v San Franciscu

SAN FRANCISCO, 12. maja. — Včeraj je delegacija Sovjetske unije na konferenci Združenih narodov naznanila svoj načrt, kako naj bi se upravljala kolonialna ozemlja, ki bodo prišla pod upravo ali zaupništvo velikih sil. V tem načrtu so vključene tudi strategične baze na Pacifiku, katere je pokojna Liga narodov poverila Japonski ter jih bodo Zed. države sedaj brez dvoma zahtevale zase v interesu svoje varnosti.

Rusija zahteva trajen sedež v predlaganem zaupniškem svetu nove lige narodov, kateri ima odločiti o kolonialnih ozemljih. Poleg tega Rusija želi, da bi imel varnostni svet nove lige, v katerem bo imela Rusija trajen sedež, večjo besedo glede takih teritorijev, kakor pa je predvidevano bodisi v ameriških ali britskih načrtih.

Cilj naj bi bilo popolna narodna neodvisnost

Dalje se je Rusija izjavila za to, da naj bi države, katere bi dobile poverjenišvo kolonialnih ozemelj, delovale na to, da ljudstva istih čim prej dosežejo "polno narodno neodvisnost", in ne samo priliko do "samouprave".

Vsa znamenja kažejo, da bo sta Anglija in Francija naspotovali takemu programu, medtem ko je delegacija Zed. držav glede tega vprašanja razdvojen. Ameriški vojaški interesi zahtevajo, da vojaške baze na Pacifiku pridejo pod absolutno kontrolo Zed. držav, dasiravno ima imeti ta kontrola obliko "zaupništva", ki bi bila teoretično podrejena novi mednarodni organizaciji.

Poljski problem izročeni "veliki trojci"

Kar se tiče vprašanja Poljske, konferenca Združenih narodov za enkrat ne bo več razpravljala o njem. Ta problem, ki je bil indirektno ponovno na dnevnem redu, ko je Rusija zahtevala zastopstvo na konferenci za režim v Varšavi, bo moral počakati nove konference velike trojice, sestojee iz Trumana, Stalina in Churchilla. Kdaj se bo taka konferenca vršila, ni znano.

Pred par dnevi je dospela v San Francisco delegacija Argentine, kateri je bilo priznано zastopstvo na konferenci na pritisk Zed. držav, akoravno je Rusija zahtevala, da se vprašanje argentinskega zastopstva odloži.

VILE ROJENICE

Mrs. Josephine Kosič, 1857 E. 63 St., sporoča, da se je pravkar vrnila iz Port Chester, N. Y., kjer se je s hčerko udeležila krstije njenega prvega vnuka. Vile rojenice so se zglasile pri družini njenega sina S 1/c John J. Russ, ter pustile v spomin krepkega sinčka, kateremu so dali ime Tommy. Dekliško ime mlade matere je bilo Carmella De Karlo. Čestitamo!

hove čuva je in osvobodilje. Toda telefon je posloval. Ni dolgo trajalo, da so se pojavila ojačenja in napravila red.

Zavezniki obdržijo kontrolo nad Trstom do končne odločitve, izjavlja državni podtajnik Joseph C. Grew

Obračun s fašisti v severni Italiji

MILAN, 7. maja. — (Zakasnelo) — (O.N.A.) — Število fašistov, s katerimi so italijanski partizani obračunali, znaša baje že preko 2.000 samo v okraju Como. To število se morda zdi ogromno, toda je najbrže le posledica dejstva, da se je nemška oblast v Italiji tako nenadoma sesula. Fašisti, ki so bili bežali pred zavezniki in partizanskim pritiskom, so bili vsi potisnjeni v kot, in so padli vsi na kupu partizanom v roke, ker niso mogli naprej v Švico.

V splošnem pa se partizani izvrstno drže. Se danes, 11 dni po predaji Nemcev, so oboroženi in predmet splošne hvale radi svoje zanesljivosti in svojega discipliniranega obnašanja. Obenem pa je mogoče reči, da so skoro popolnoma očistili severno Italijo najhujše golazni-fašistov.

Narod vsepovsod izraža upanje, da bo vlada razumela pomen hladnega vetra, ki veje z severne Italije.

Odkrito tajno letališče sredi libijske puščave

SOFIJA, 8. maja (O.N.A.) — Dočim je danes še vedno nejasno, ali je Hitler živ ali mrtev, se je zvedelo iz zanesljivih virov vsaj o eni možni poti, po kateri bi bil utegnil pobegniti v južno Ameriko, katero so zavezniske sile zasledile pred par meseci.

V sredi libijske puščave je bilo odkrito izredno dobro in skrito letališče, komaj 50 km od obale morja. Nacisti so si izbrali ta prostor, ker je dežela tako zapuščena, da jo tudi beduini le zelo redko obiščejo. Toda britanska informacijska služba je to skrivnost odkrila in poslala tja oddelek vojaštva, ki je našel izvrstno urejeno, toda zapuščeno letališče, opremljeno z vsem potrebnim.

Pod črnimi šotori iz ovčje kože, kot jih vporabljajo beduini, je bil skrit 4-motoren aparat tipa Heinkel in bogata zaloga bencina. Letališče je bilo opremljeno tudi z vsem potrebnim za moderno meteorološko postajo.

Baje je pokazala preiskava, da so se letališča posluževali važni nacisti na svojem potu v južno Ameriko.

PODRUŽNICA ŠT. 106 SANS

Jutri, 15. maja se bo vršila redna mesečna seja podružnice št. 106 SANS v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Vabi se društvene zastopnike in druge člane, da se seje gotovo udeležijo, ter da pridete tudi po znake.

BULETIN

BELGRAD, 13. maja—Jugoslovska vlada je danes naznanila, da se je nesoglasje med Jugoslavijo in zavezniki vojaškimi oblastmi glede kontrole Trsta rešila na ta način, da bodo zavezniske čete imele v rokah luko Trsta, jugoslovska vojska pa da bo okupirala ostalo mesto.

WASHINGTON, 12. maja—Zedinjene države so danes posvarile maršala Tita, da bodo zavezniske vojaške oblasti obdržale kontrolo nad Trstom in okoliškim ozemljem v severovzhodni Italiji navzlic temu, da so Jugoslavani vse to ozemlje proglasili za svoje.

Državni podtajnik Joseph C. Grew, ki v odsotnosti tajnika Stettinusa, ki se nahaja v San Franciscu, vrši posle državnega tajnika, je podal izjavo, v kateri je vzel na znanje radijska poročila, da je maršal Tito v Trstu vzpostavil "narodno federalno vlado Slovenije", potem pa je rekel, da Zed. države vztrajajo na stališču, da se morejo teritorialne spremembe napraviti samo po "temeljitem proučevanju in polnem posvetovanju med prizadetimi vladami."

V Evropi je mnogo takih vprašanj, pravi Grew

"Samo na taki podlagi se more dati zadostno upoštevanje prizadetim človeškim, ekonomskim in političnim elementom, in najti pravično in stabilno rešitev," je rekel Grew.

Državni podtajnik je dalje izjavil, da bodo slična teritorialna vprašanja med najtežjimi problemi v prihodnjih mesecih, in da čaka rešitve v Evropi 30 ali več sličnih teritorialnih problemov, ki morajo biti skrbno proučeni, predno se bo zanje našla zažovaljna rešitev.

Z ozirom na dejstvo, da je dr-

Gov. Lausche počaščen

V Gambierju, Ohio, je v soboto prejel governor Frank Lausche naslov častnega doktorja prava, katerega mu je podelil Kenyon kolegij.

PRVA OBLETNICA

V sredo ob 8:30 uri zjutraj se bo v cerkvi sv. Pavla na E. 200 St., v Euclidu, vršila zadušnica za pokojno Frances Smith, ob priliki prve obletnice njené smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se udeležo.

REDNA SEJA

Clanicam podružnice št. 18 SZZ se sporoča, da se bo za ta mesec seja vršila v torek, 15. maja, mesto prošlega torka, ker so bili društveni prostori, radi proslave zmage Amerike, zaprti. Vabi se članice na udeležbo.

Gov. Lausche počaščen

V Gambierju, Ohio, je v soboto prejel governor Frank Lausche naslov častnega doktorja prava, katerega mu je podelil Kenyon kolegij.

PRVA OBLETNICA

V sredo ob 8:30 uri zjutraj se bo v cerkvi sv. Pavla na E. 200 St., v Euclidu, vršila zadušnica za pokojno Frances Smith, ob priliki prve obletnice njené smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se udeležo.

REDNA SEJA

Clanicam podružnice št. 18 SZZ se sporoča, da se bo za ta mesec seja vršila v torek, 15. maja, mesto prošlega torka, ker so bili društveni prostori, radi proslave zmage Amerike, zaprti. Vabi se članice na udeležbo.

Iodcu, toda štiri dni pozneje je umrla radi strnjenja krvi v pljučah. Bila je članica SNPJ. Zapušča moža, sina, pet hčera, šest vnukov in vnukinj in več drugih sorodnikov.

Neffs, O. — V bolnišnici v Bellairu se nahajata Anton Malsner in Frank Velegala.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6281 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Edvard Kocbek:

Devet temeljnih točk Osvobodilne fronte slovenskega naroda

IV.

Mislím, da je pravilno, če se na tem mestu dotaknem veljave, ki jo tudi na Slovenskem uživa komunistična partija. Dejstvo je, da vsi, kar nas je v slovenskem osvobodilnem gibanju, priznavamo nesporno prvenstvo slovenske komunistične partije in da pri tem ne prihajamo v nasprotje niti z zgoraj omenjenim opuščanjem značaja koalicije in strank niti s stavkom, da bo politično oblast prevzela OF kot enotno gibanje. Prvenstvo komunistične partije je v tem, da je v najtežjem položaju slovenskega naroda nastopila kot prva in najjasnejša pobudnica in da je ves čas osvobodilnega boja ostala neumorna vodnica in varna usmerjevalka vojaških in političnih procesov na Slovenskem. Njeni zastopniki so v krogu osvobodilnega vodstva pokazali izredno znanje, sposobnost in v zgodnjem zveštobu narodu. Njihove analize so se uveljavljale po svoji pravilnosti in prepričljivosti, njihovi osebni vzgledi so dvigali skupno narodno moralo. Vzbudili so splošno zaupanje, ker so se znali vsega posvetiti osvoboditvi domovine. Zato se je prvenstvo komunistične partije na Slovenskem pojavilo kot naraven in pravičen izraz njenih osebnih in objektivnih kvalitativ, okrepljeno z občutkom iskrene hvaležnosti vsega naroda. Šele poznejši rodovi bodo mogli docela oceniti dejstvo, da je znala komunistična partija na Slovenskem, kjer je bila nazorska diferenciacija najgloblja, zbrati ves narod proti okupatorju na temelju skupnega narodnega programa, ne na temelju svoje ideologije. Dolžnost mi je, da dam na tem mestu javno priznanje posebno tovarišema Edvardu Kardelju in Borisu Kidriču za njuno neumorno rodoljubno delovanje. Nihče, kdor slovenski narod zares ljubi, se ne more bati tega prvenstva, ampak si ga mora želeči tako danes kakor v bodočnosti, kajti edino tako pospešuje razvoj pozitivnih sil v narodu in samem sebi.

Dragi rojaki! Če bi imeli priliko, da se že danes vrnete na Primorsko, Gorenjsko, Savinjsko dolino, Notranjsko, Belo krajino, vse tje, kjer imamo osvobodeno ozemlje, bi videli, da se javno življenje razvija v novem duhu. Odgovornosti do naroda in samega sebe, ki smo se je naučili v neprestani borbi, je postala glavna gonilna sila. Dragocena spoznanja, ki smo prišli do njih v teh ostrih časih, so omogočila nastop pravega demokratičnega razpoloženja. Že pred dokončno osvoboditvijo se je izpolnilo to, o čemer govori sedma temeljna točka: **Po narodni osvoboditvi uvede OF dosledno ljudsko demokracijo. Vsa vprašanja, ki presegajo okvir narodne osvoboditve, se bodo reševala na dosledni ljudski demokratični način.** Ta sistem dosledne ljudske demokracije se že gradi. V tem vidim pravilnost in pomembnost osvobodilne poti, da se že v njenem najpomembnejšem obsegu ustvarja demokracija, ki je prej niti v najboljših urejenih časih nismo mogli prebuditi. Lahko rečem, da se naš narod nikoli doslej ni s takim prepričanjem in sposobnostjo udeleževal političnega življenja kakor danes, ko je moral prestati neverjetne strahote.

Mislím, da ni nepomembno, če ob tej priliki povem, da so bile poleg teh točk o demokraciji objavljene še nekatere izjave Osvobodilne fronte, ki podoba o novi demokraciji dopolnjujejo in krepijo. Tako je bila dana izjava, da bo novi politični red na Slovenskem čuval svobodo človekove osebe, vere in nazorov. Vse pozitivne energije naših narodov so naravnane v to, da po osvoboditvi ustvarijo pravo politično demokracijo južnoslovanskih narodov. Mi zaupamo našim narodom, zaupamo njihovim množicam, da bodo z ustanovitvijo novega političnega reda znale ustvariti tudi tiste potrebne družbene elemente, ki jih zahteva napredek naših narodov in njihove skupne države. Mi zaupamo v ta razvoj, ki vodi v bodočnost, in vemo, da že dosedanja pot predstavlja pošteno garancijo, da bodo v

njem vpoštevane vse vrednosti naše tradicije in našega osebnega duha.

Osmo temeljna točka se glasi: **V skladu s slovenskimi izjavami Churchilla, Roosevelta in Stalina bo po svoji narodni osvoboditvi o notranji ureditvi Združene Slovenije in o svojih odnosih odločal slovenski narod sam.** Ali čutite, Slovenci in Slovenke, da je to najponosnejši stavek, kar jih je naš narod izrekal v teku svoje zgodovine? Pred vsem svetom, neprijateljskim in prijateljskim, izrekamo voljo, da hočemo o svoji narodni usodi odločati odslej sami. To slovesno listino našega naroda je zapečatilo tri tisočeri partizanov in talcev, prekrasnih slovenskih ljudi, ki so brez strahu jurišali na sovražnika in prepevajoč pesmi odhajali iz ječ na morišča. Pravice slovenskega naroda so danes dvignjene na ščit slovenskega borca. Te besede o samoodločbi pa niso naperjene samo proti zunanjim sovražnikom naroda, ampak so naperjene prav tako proti domačim neprijateljem. Nič ni zato bolj naravnega kakor dopolnilo tega stavka, ki pravi: **OF bo te elementarne pravice slovenskega naroda uveljavila in branila z vsemi sredstvi.** Če smo kdaj dokazali, da znamo svoje pravice braniti, se je to zgodilo danes in to bomo znali delati vedno tudi v bodoče.

UREDNIKOVA POŠTA

Sin piše očetu

Mr. John Snajdar, 1383 E. 47 St., je v zadnjem časoprejel dvoje pisem od svojega sina Josipa Snajdar, ki se je od leta 1943 nahajal v Afriki in več kot eno leto pa je bil v aktivnih vrstah partizanov v Jugoslaviji.

Doma je iz vasi Klana blizu Reke na Primorskem. Star je 23 let, njegov mlajši brat Rudolf, star 20 let, se je prvo nahajal v koncentraciji v Italiji, sedaj pa je v Franciji.

Eno izmed pisem je bilo pisano 21. februarja t. l. in se glasi:

"Dragi oče!"

Dostikrat si mi pisal, da ti naj pišem kaj od doma. Znam dosti, toda ti bom pisal malo; če bi ti vse pisal, bi bilo treba napisati celo knjigo.

Tukaj, kjer sem jaz, je dosti ljudi od naših krajev iz Slovenije, Primorskega, iz Dalmacije in nekaj Hrvatov. Ti ljudje so bili pregnani iz svoje domovine, njih hiše so bile požgane in mlajši ljudje so bili postreljeni. Ostali so samo stari in otroci in žene. Še dosti žensk z otroci je bilo v internaciji. Videl sem ko so zažgali vse vasi po boju. Gorelo je štiri dni in štiri noči. Ljudje so bežali kamor je kateri mogel; to je bilo ubijanje ljudi in otrok. Po celi naši okolici ni bilo nobenega sela ali vasi, da ni bila kakšna hiša požgana in katera oseba ustreljena. Bila je strahota kaj so fašisti delali z narodom. Bil je postor v neki dolini, kamor so gonili ljudi, kjer so jih najprej mučili potem pa postrelili. Jaz mislim, da mora biti ta dolina polna kosti ljudi. Nihče od domačih ni smel blizu doline. Na daleč od doline se je čulo jokanje ljudi.

Tu ti pošiljam mojo sliko predno odhajam, in te prosim, da jo čuvaš, da ko se povrneš na svojo domovino, da jo pokažeš moji mili in dragi materi, ko bom jaz padel na bojni črti. Prosim te, pozdravi mojo mamo v mojem imenu. Ni treba ti žalovati, ker mi gremo v borbo za svobodo in osvoboditve naših milih in dragih nam mater, katere nas kličejo v borbo, da jih osvobodimo izpod fašizma. Naše matere trpe in umirajo dan za dnem, zato dragi oče, dobrovoljno gremo v boj in borili se bomo, dokler ne pokončamo fašiste. Ako padem v borbi, vedi, da sem dal svoje življenje za svobodo človečanstva in za mojo milo majko.

Z Bogom!

Tvoj sin Josip."

Opat, njegov brat in cesar Jožef II.

Pa tudi ni res, da bi se na kmetih pogovarjali o samih vojnah in politiki. Kadar takole po večerji posedemo okrog tople peči in je zunaj mrz, zaživi pred nami svet pravljicnih dogodivščin. Seveda, starega strica Gašperja imamo pri hiši. Letos ga je nekam potrolo, ob palici se drži v dve gube. Toda kadar sedi za pečjo, se mu jezik razveže. Stric Gašper je mnogo starih pripovedk, kakršne so nekdanje čase pripovedovali najbolj izkušeni naši pripovedniki. Kar dajmo stricu Gašperju besedo! Povedal nam bo tisto, ki jo nekateri morda že vedo, še več pa bo takih, ki je še niso čuli. To je zgodba o cesarju Jožefu II. in o opatu nekdanjega žičkega samostana pri Konjicah.

JOSIP SNAJDAR

Dragi oče, mi poznamo domače fašiste, kateri so pomagali pri klanju in streljanju, in zato smo se mi slovenski fantje,

obilju, od kmeta pa so terjali časti in mnogo davkov. Ta je imel rad ženske, drugi se je vdajal pijači. Samo o cesarju Jožefu II. je nekaj hvale. Pravijo, da se je v nemal za kmeta, ki je tiste čase strašno trpel pod svetlo in cerkveno gosposko. Jožef II. je hotel vsaj kaj malega pomagati in red napraviti. Zato se je preoblekel v popotnega gospoda in je šel po deželi. Samostane je obiskoval, uradnike je preizkušal. Jój mu, če je katerega zasačil na krivi poti.

Tiste čase se ni bilo železnice, s pošto kočijo se je vozil cesar, nihče ga ni poznal. Pripelje se zvečer do poštno postaje na štajerskem. Bila je to velika oštarija, kjer so potniki prenočili, vozniki pa menjavali vprego in drugi dan nadaljevali vožnjo proti Ljubljani in dalje v Trst. Preden se je napotil k večerji in počitku, je cesar Jožef vstopil v poštni urad. Poštar je bil prijazen prilizljen mož, ki je tuje visoko častil. Cesarja Jožefa seveda ni spoznal. Ko pa je le poštar šil vanj z vprašanji, kdo je in odkod, je cesar Jožef rekel: "Eh kaj, z Dunaja sem, iz poštnega ministrstva." Prilizljenemu poštarju, ki je zagotovo imel kakke grehe na vesti, se je kar raztegnil pobledele obraz. To je začel streči visokemu gospodu z Dunaja! Kar v svoje stanovanje ga je povedel. Cesar se pa še malo ni menil za njegovo gostoljubje. Z zanimanjem se je ogledoval njegove knjige. Našel je med njimi tudi Sveto pismo.

"Kaj vidim! Sveto pismo imate? Ali ga radi prebirate?"

"O, rad, rad! Vsak večer in vsako jutro.

Cesar Jožef se je sam pri sebi namuznil. Skrival je nekaj vtaknil med knjige. Potem se je poslovil. Povečerjal je in legel. Drugo jutro je z drugo pošto nadaljeval pot proti Konjicam. Tam je izstopil in jo peš mahnil proti žičkemu samostanu.

Kdor je kdaj bil tam — danes je notri grašičinsko gozdno gospodarstvo — je videl, koliko je tu bilo prostora za patre in fratre. Velikanska reč! To so se očetje in bratje samostanski dobro imeli! Varni so bili v tej samotni, še Turek jih je težavno zavohal. Ubožni kmetič naokrog pa jim je hodil v tlake. In če ni ubogal, je padlo po njegovem hrbitišču, ali pa je moral v ječo prosit verne duše za pomoč. Polje je rodilo, saj je rodilo, tudi vinske gorice naokrog so dajale zlahten pridelek. Shrambe in kleti v samostanu so bile vsako leto polne. In tako so se vrli patri radi izdatno gostili.

Bila je prava popoldanska ura, ko jo je cesar Jožef v popotnem človeku opravljen primahal pred samostan. Vrata ga je prestregel: Nikamor naprej! Tamle je hostinec, tam počakaj, človek popotni! Če bo kaj ostalo, dobiš kosilo.

"Dobro", je rekel cesar Jožef in šel v hostinec, kjer so patri delili gostoljubnost beračem in popotnim ljudem, posebno pa romarjem, ki so prinesli denar za maše. Cesar Jožef se je v sedel za mizo in je čakal. Vse tiho je bilo naokrog, samo skozi odprta okna samostanske jedilnice je bilo čuti petje in smeh. Nekdo je brenkal na kitaro, drugi so zraven prepevali. Kaj dobro so se odrezali basi in tenorji gospodov patrov. Cesar Jožef je poslušal in je vse natančno razumel.

Cakal je Jožef kakšno uro, čakal in poslušal. Naposled mu je le prinesel vratar leseno skodelo kuhanega ješprenja. Ko je Jožef z leseno žlico pobrdil po njem — fffej! — tako se mu je zagnusilo, da je pljunil. Polno drobnih črvičkov je migotalo med ješprenjem.

Tedaj se je cesar Jožef razhudil. Šinil je pokoncu in zarjul nad vratarjem:

"Tole ti zapovem: pri priči mi pokličij opata!"

"Kdo pa ste, če smem vprašati?" se je zdajci smeknil prej tako ošabni vratar.

"Sam cesar Jožef, da hočeš vedeti. Opatu zahtevam!"

Kakor bi šinil ogenj, je vratar pohitel po opatu, in opat se je prizibal ves oznojen. Njegovo čokato telo se je priljudno sklanjalo od same ponižnosti.

"Jaz si bom to vaše gospodarstvo natančno ogledal!" je rekel cesar Jožef.

In je tako tudi storil. Vse je pregledal, prenekaterikrat je od jeze nagubancil čelo. Po obedu pa je velel:

"Tale vaš samostan sem sklenil razpustiti. Vse vas bom razgnal, še kaznoval vas bom," je rekel osorno.

Ko pa je opat le premilo prosil za prizanesenje, se je cesar Jožef premislil in rekel: "Dobro. Pa prizanesem. Toda v treh tednih prideš ti, opat, k meni na Dunaj. Tri vprašanja ti bom stavil. Če si tako umen, kakor si veseljaški, in boš na vsa tri vprašanja odgovoril, da bom zadovoljen, uideš kazni in samostana ne bom razpustil."

To reki se je cesar obrnil in šel, odkoder je bil prišel.

Med potjo se je spet oglašil pri tistem poštarju, kjer so menjavali vprego. Poklical ga je predse in ga vprašal:

"No, poštar, ali ste kaj prebirali sveto pismo?"

"Sem, sem, pa še kako!" se je slinil poštar.

Cesar Jožef je pristopil k njegovim knjigam. Vzel je sveto pismo v roke in ga široko razgrnil. Tedaj se je zasvetil pred poštarjevimi očmi tisočak. Velikanski denar za tiste čase. Srednjo kmetijo bi lahko kupil zanj.

"Hinavec!" je zarohnel cesar Jožef. Če bi bil te in enkrat sveto pismo v roke vzel, bi bil zdaj bogat človek in jaz bi te povisjal. Tako pa te razrešim službe. Jaz sem cesar Jožef II.

Vzel je tisočak, ga vtaknil za nedrije in se s pošto kočijo vrnil na Dunaj.

Velika žalost in še večja zaskrbljenost je zagospodarila po žičkem samostanu. Pogledovali so se patri in fratri. Ugibali so, kakšna vprašanja neki bo cesar Jožef zastavil opatu. To se ve, da jim kar ni bilo ljubo končati veselo samostansko življenje in se oprijeti trdega dela ali pa oditi z malho po svetu. Opat je neprestano vzdihoval in premišljal. Ta reč je pa le bila prenumna njegovemu bratu Melhiorju, ki je bil samostanski kuhar. Prav tako obilen je bil kuhar opat sam; na las sta si bila podobna, saj sta bila dvojčka.

Pa je rekel brat Melhior lepega dne svojemu bratu opatu, ko

se je bližal čas odhoda na Dunaj:

"Veš, tudi meni ni vseeno, da bi nas cesar razgnal. Toda jaz znam vsaj dobro kuhati in bi te kakšno službo dobil, po graščinah ali pri gospodi v mestu. Ti, siromacek, pa nisi za prav nobeno rabo. Zato čuj! Jaz se preoblečem za opata in pojdem namesto tebe na Dunaj pred cesarja. Kar bo, bo! Pogubil, ven, da me ne bo."

Opat je solzen objel debelunega brata, da ju je bilo preganljivo gledati, ko zaradi občutnosti kar nista mogla skupaj. Prišel je dan slovesa, kuhar se je preoblekel v opata, najprej so kočijo so zapregli, štirje konjčki so zahrzali in ob glasnem postavljanju patrov in fratrov zdirjali proti Dunaju.

Dolga je bila vožnja, toda Melhior se je kar zadovoljen peljal na sam cesarski dvor. Cesar ga je brž sprejel, ker se je želel z njim pošaliti, kakor se mačka poigra z miško. Hleb kruha mu je velel prinesiti in polico vina. Potem je rekel:

"Tri vprašanja ti bom zastavil. Le dobro jih premisli, jutro zjutraj boš pa nanje odgovoril. Prvo je vprašanje, koliko bo zvezd na nebu, drugo, kako dolgo ga je pot okoli zemlje in kako daleč je od zemlje do nebes. tretje vprašanje je, kaj si jaz pri tej priči mislim o tebi."

Melhior se je izdatno okrepčal. Potem je šel spat v izbo, ki si mu jo odkazali. Vso noč ni kaj pridra zatisnil očesa. Cesar je želel, so mu prinesli. Prosil je za samo za dobro pijačo in za polico belega papirja in bučice.

Zjutraj zgodaj je stopil pred cesarja. Ta ga je vprašal:

"No, kako boš odgovoril?"

Melhior je pomolil Velikanski stvu pod nos papir, ves prebrljan in rekel: "Prav toliko luknjic je na temle papirju, kolikor je zvezdic na nebu. Prosim, prešestite, Velikanski stvo, pa boste videli, da je res."

"Dobro", je rekel cesar. "Naj ti bo! Kaj pa tisto vprašanje o poti okoli zemlje in pa o daljini od zemlje do nebes?"

"Velikansko, v štirindvajsetih urah obsije sonce vso zemljo naokrog. Nič daljša je pot okrog zemlje kakor štirindvajset ur. Od zemlje do nebes je pa malo dalje. Naš odrešenik je na veliki petek popoldne umrl na križu in je bil na pravilnebohoda v nebesih. Če vzamete pratiko v roke, boste videli, koliko dni je to."

Bridgeville, Pa. — Jennie Japel je prejela vest, da je bil njen sin Jakob, star 19 let. Pri vojnih je bil od lanskega septembra in preko morja od januarja. Bil je član SNPJ. Poleg matere zapušča mlado sestro.

M-228
"These beefsteak tomatoes are a great disappointment. All these weeks and not a sign of any beef!"

F. S. FINZGARJEVI ZBRANI SPISI

I, Sama

(Nadaljevanje)

In ko je udarila tista ura v Trpotčevi rodbini, vetrovno jesensko jutro je bilo, tedaj je žalost stisnila vsa srca.

Alena ni prepevala. Zasmejala se je parkrat pri zajtrku. Prav za prav poskusila se je zasmejati, ker je videla objokane materine oči. Toda začutila je v smehu toliko laži, da jo je od sramu oblila rdečica. Mati jo je pogledala čez mizo. Iz oči so ji silile solze, drobnega koščka kruha, ki si ga je bila pripravila za kavo, ni mogla použiti. Siloma je izpraznila skodelico in mimo nje, ko jo je nagnila, sta pritekli dve veliki solzi.

Oče je molčal. Krog ustnic so mu vztrepetavali živci, nosnice so mu plale, ker se je možko boril sam s seboj.

"Da ne zamudita! Imata prtljago!"

Trpotec je pogledal na uro in spregovoril, kar se je dalo, hladno.

Baruša je segla po rutico, se ozrla očitajoče nanj, potem pa zajokala tako glasno in iskreno, da je planila Alena k njej, se je oklenila in razplakala kakor dojenček na njenih prsih.

Trpotec je stal ob ženi in hčerki, prsi so se mu dvigale, v obrazu je trepetalo, dušilo ga je v grlu, da je zinil, lovil sape in globoko hropel.

"Še trideset minut!"

Zopet je opozoril na odhod z uro v roki. Glas se mu je tresel in tiral iz prsi.

Mati in hči sta se tesneje objeli in poljubili.

"Ali — ali — kakor hočeta — ali bi — odložili za en dan, za dva dni! Kakor hočeta! Mo j Bog, ta ura!"

Tedaj se je Alena iztrgala iz materinega objema, stisnila ustnice in si otrla solzne oči.

"Ne, papa! Grem!"

Iz teh besed je zvenela odločna volja in je govoril sklep njegovega srca, da te grenke ure ne želi živeti vnovič.

"Z Bogom, papa! Bog ti povrni trud in ljubezen."

Hči je poljubila očetu roko, ki je krčevito stiskala njeno in drgetala od bolesti.

"Bog s teboj, moj otrok, moja — Alenčica —"

Več ni mogel. Sklonil se je do njenega čela, se ga doteknil s trepetajočimi ustnicami in še enkrat položil desnico na njeno glavo, kakor za blagoslov. —

"Z Bogom, papa!" je zadonelo še enkrat na dnu stopnic.

"Z Bogom," se je oglasilo odzgoraj z zamolklim glasom.

Trpotec je slišal, da je zaropotal voziček, ki je odpeljal Aleno prtljago. V grlo mu je ob tem ropotu silil vzklík: Nikar odtod! — Nazaj! Ustavi se! Jaz je ne dam — ne dam — Alene.

Ali vzkrika ni bilo. Oče je sključen odšel v sobo, se zgrudil v naslanjaj in se bridko razjokal. —

Ko je vlak pretegnil in klopotaje odpeljal s kolodvora, je Alena slonela ob oknu in videla, kako je omagala materina roka, ki je mahljala z belo ruto, in kako je bila ruta zakrila nato materino lice. Tedaj je omagala tudi njena roka, ki je še pozdravljala iz daljave.

Alena je zaprla okno in se stisnila v kot praznega oddelka. Še enkrat so se ji orosile oči, še enkrat je srce zakrvavelo in zahrepenelo nazaj, da je stopila k oknu, ga odprla in pogledala proti kolodvoru.

Vse je že izginilo: kolodvor in z njim bela ruta. Mimo vlaka so bežale preorane njive, orumenele gozdičji in orjaveli travniki. Vse krog nje je dihalo pokoj.

Spet je zaprla okno, ker ji je

jesenski hlad rezal v razpaljeni obraz. Nekaj hipov je preždel v kotu, trudna od slovesa in od grenkih čustev, ki so pretresla njeno srce prvič v življenju s tako silo. Ropotanje in bobnenje vlaka jo je kakor usnivalo v veselejši misli, želja po svetu, po svobodi je vzklopela vnovič s še silnejšo močjo, z razdaljo od doma je jokala vez, ki jo je morala raztrgati prej ali slej — in preden je vlak obstal na postaji, kjer ji je bilo izstopiti, je zmagala mladost, in Alena se je veselo zasmejala.

"Ali, ali smo prav za prav čudni! Veseliti bi se morali, pa se jokamo. Neumnost!"

Že na stopnicah vagona je zagledala Smrekarjevo kočijo. S parom so poslali ponjo! Imenitno. Prvič v življenju se popelje tako! Ko bi jo srečala na cesti zdajle mama, gotovo bi ji kriknila na voz: Le nobel, Alena! In nič bi se ne razjokala. Gotovo da ne!

Vlak se še ni dodobra ustavil, ko je Alena skočila na tla vesela kot študentka. Šele na tleh si je domislila, da to ni bilo povsem dostojno. Zakaj ker je sedaj samostojna, je treba tudi drugačnih kretenj. Zato je takoj umirila poskočni korak in krenila proti kočiji umerjeno, samozavestno.

Komaj pa je napravila nekaj korakov, je zagledala visokega, mladega fanta, ki je šel proti njej. Dasi je prvi mik izvalil Aleno, da bi se ozrla nanj, ker na kolodvoru so izstopili samo kmetiški ljudje, ta pa je bil gosposki, se je kljub temu premagala in šla ponosno mimo njega. Še oči ni okrenila, kaj le glavo, prasi jo je mladenič pozorno motril.

Ko je stopila k vozu, jo je hlapec nerodno pozdravil.

"Voz gospoda Smrekarja, kaj ne?"

"Aha," je rekel hlapec in se nekoliko namuznil. V vasi ni Smrekarju nihče rekel 'gospod'.

"Prosim, ali bi prinesli mojo prtljago? Nate listek!"

"Aha," je zagodel hlapec in začel navijati vavjeti krog zavore, da bi šel po kovčeg.

Takrat je pa stopil neznan mladenič k Aleni, se odkril in poklonil.

"Dovolite, gospica Trpotčeva, kajne? Moje ime: Ivan Brest, filozof."

Alena se je samo nekoliko okrenila od voza proti njemu in mu z rahlim poklonom odzdravila.

Kakor bi se bila prav za prav rada takoj pogovorila z njim, ker je v tujini srečala prijaznega, olikanega človeka, vendar ji je v tem trenutku zavnel v spominu materin glas: Le nobel, Alena! In je zato takoj poskusila biti zares imenitna.

Brest je to opazil, pa ni prišel v zadrego.

"Gospica, nekoliko ste prese-nečeni, oprostite, ampak jaz vas že poznam in mi je izredna čast, da vas na potu, ko greste v

službo v mojo rodno vas, pozdravim prvi."

"Poznate?"

Alena se je obrnila proti njemu.

"Da, po opisu gospe Smrekarjeve. Tako ste ji namreč uga-jali, da je bila kar očarana!"

Alena je bila še preveč otrok, da bi se ji ne bile prilegle te besede. Domislila se je sicer imenitne gospe, ki je dvorljiva od-slovlilo za vselej samo zato, ker je bil tako predzen, da ji je po-vedal v obraz, kako je krasna. Toda to ni vplivalo. Izpod omet-ene Alenine maske je takoj pri-svetilo zaupanje tiste ženske du-še, ki namerja prvi korak v svet in išče povsod samih rož.

"Tako? Torej od tam, gospod doktor!"

Alena se je obrnila proti nje-mu in videla njegove lokave oči, ki so bile že pile sijaj velikega mesta. Fant ni bil lep, vsaj tak-ne, kakor si je njena mlada do-mišljaja slikala lepe mladeniče. Slok, kretenj elegantnih, v obraz-bled, spodnja čeljust mu je sta-la za spoznanje naprej, da je bilo težko ugeniti, ali naj je to-znak moške odločnosti ali pa brezobzirne trmoglavosti.

"Da, od tam, gospica! Sedaj se vracam na Dunaj, in Smrekarjevi so bili tako prijazni, da sem se pripeljal na kolodvor. Občujem prav mnogo pri Smrekarjevih. Cestitam vam na tej službi!"

"Hvala, to me pa resnično ve-seli. Saj veste, človek gre, pa ne ve, kam!"

"Pojdite brez strahu! Smrekar je sicer kmet, čisto navaden kmet, ona pa — med nama ostani —" Brest je pogledal za hlapecem, ali ni s kovčegom že preblizu, in izpregovoril tiše — "ona pa kravarita." Ob tem je položil prst na ustnice. — "Toda denar, denar! Jaz zahajam tja, drugi tudi — ker nas hoče-jo, prav za prav potrebujejo. Akademiki pri meni, v naši hiši — da — ker sem olikan! Edini olikan v vsej fari! Tako se ba-ha Smrekar; njemu prija pavje-perje — nam pa njegovo izbor-

no vino in okusne gnjati!"

"Jaz —" Alena je trdo pou-darila to besedo, "jaz bi samo zaradi tega ne vzdržala dolgo!"

Brest je začutil ost v odgo-voru.

"Ne sodite napak, gospica! Saj veste, kaj je slovenski di-jak! In če o počitnicah postavi kdo predenj čašo vina, in naj je kdorkoli, se je ne bo branil. Ta-ko je. Sicer pa — ne zamerite — boste vi pri hiši prav tako pavovo perje kakor mi akademi-ki."

Aleni so se pojavile jezne gu-bice na čelu. Toda Brest je go-ovoril naglo dalje, da mu ni mo-gla ugovarjati.

"Gospica! Tudi vam se bo ob tem izbornu godilo in svoj na-men — svoj poklic kot učitelj-ica boste lahko vršili odlično. Kaj drugega se pač ne more za-htevat. In o počitnicah! Boste videli! Sijajno, naravnost sijaj-no se bomo zabavali!"

V tem je hlapec prinesel kov-čeg in ga natovoril na kozla.

"Dober začetek, gospica, in izvolite izročiti za voz mojo naj-iskrenejšo zahvalo Smrekarje-vim! Na svidenje o božiču!"

Alena mu je segla v roko, Brest jo je stisnil in ji pogledal v oči, da jih je povesila, se hi-tro okrenile in sedla v kočijo. Še z bogom ni rekla!

Konja sta se vzpela, zavora je odnehala, in voz je zdrčal po cesti.

Brest se je še trikrat za vo-zom iz dalje odkril, Alena se pa ni ozrla.

"Nekaj posebnega je ta žen-ska!"

Tako je razsodil Brest, ko se je kočija skrila za ovinkom, in je začel hoditi gori in doli ter čakal vlaka.

"Nekaj posebnega!" je po-navljal in gledal predse na pe-sek.

"Kratkokriška prav za prav, pa se nosi, o, smo že kaj druge-ga videli. Kaj pa misli!"

Pa se je zopet razjezil nad to sodbo, in Alena je stopila pred-nj posnosa, z gubicami na čelu, s stisnjenimi ustnicami.

Ob takem oklevanju je doča-ka! vlaka. Ko je vstopil, ga je gnalo z nerazumljivo silo k oknu, odkoder je gledal po cesti do ovinka, kjer je izginil Smrekarjev voz — z Aleno ...

Tudi Alena je pomislila na Bresta, ko je bila sama. Toda spomin ji je bil bolj neprijeten nego ljub, in žal ji je bilo, da je premalo odločno ugovarjala, ko se je Brest prav za prav norče-val iz ljudi, ki so mu bili do-brotniki. Zato se je te misli hi-tro otresla in zaeno sklenila, da ob prvi priliki popravi, kar ni storila danes. V resnici jo je ne-koliko zaplela vest, ker sta z materjo prav tako sodili Smrekarjeve.

"Toda, to je bilo doma, taj-no! Ta človek me pa prvič vidi — in takoj udari! To je grdo!"

Mali oglasi

EAST END RADIO
791 East 152nd St.
Popravljamo vsakovrstne električne predmete
Earl B. Cherry
Wm. "Bill" Herman

ASTHMA

PISITE ZA BREZPLAČNO POIZKUŠNJO
ČE TRPITE NA ASTHMI V SAPNIKU, vsled kašlja in težkega dihanja — pišite za hitro, učinkovito poskusno ponudbo brezplačno in brez rizika. Popravljanje od strani takozvanih "brezupnih" slučajev posebno važno.
NACOR, 832-A, State Life Bldg., Indianapolis 4, Ind.

SPLOŠNA POPRAVILA NA AVTU

Zmerne cene — zanesljiva posluga
CARTER BROS. GARAGE
1718 Crawford Rd GA 7998
Pete Carter—Ralph Carter, posl.

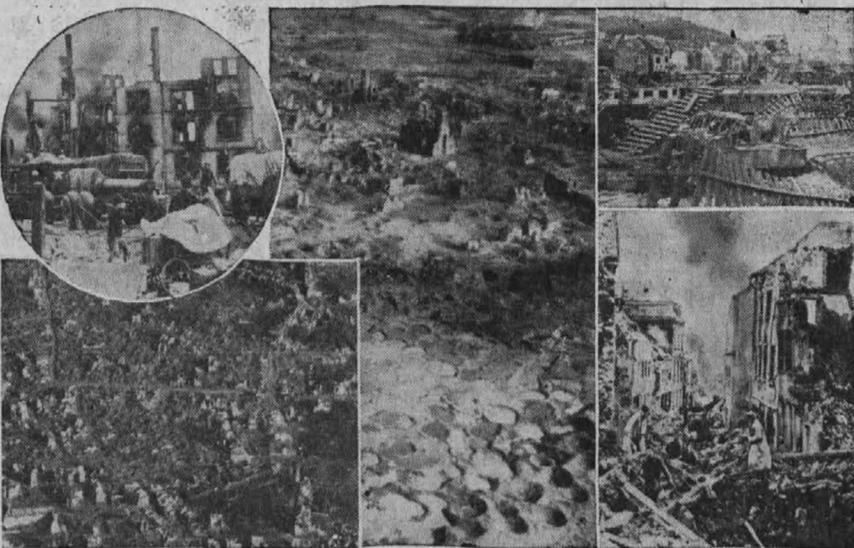

Cady Electrical Appliance Co.
Hišni predmeti — Nu-Enamel
Kem-Tone — Električna posluga
16121 Euclid Ave. GL 2788

Equipped for any emergency, marines who landed at Okinawa hurdle a stone wall as they push across the island. First phase of the operation brought little opposition, the invading forces were quick to grasp the opportunity, and the early assault waves drove to the interior of the island shortly after they hit the beach. Strong opposition came later.

German Cities in the Path of Allies' Advance

City after city in Germany is being leveled to the ground by the Allied air forces and the advancing artillery and infantry units. Among the cities to which war has been brought home by the advancing victorious Allies are: upper left, Aschaffenburg; lower left, Duren receives its quota, little remaining of city on Roer river after saturation bombing. Center: View of Wesel, focal point of American forces on Rhine. Upper right, Limburg railroad marshalling yards after bombing. Lower right, Eitberg.

WE'RE SURE TO WIN WITH KIDS WHO BRING THE PAPER IN!

Za delavce Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKE ZA HIŠNE SLUŽABNICE
ZA POSLOPJA V DOWNTOWN
ZA VES DAN ALI DELNI ČAS
Polni čas šest večerov v tednu od 5.10 pop. do 1.40 zj.
Stalno delo—Zahteva se izkaz državljanstva—Zglaste se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah
The Ohio Bell Telephone Co.

C G B

DOBRA DELA ODPRTA
Dom clevelandskih najboljših delovnih razmer
48 do 70 ur na teden
VISOKA PLAČA OD URE
2 urada za uposlitev
880 E. 72nd St.
severno od St. Clair Ave.
17000 St. Clair Ave.
glavna tovarna
Odpri dnevno od 8.30 zj. do 5. pop.
ob sobotah do poldne
Zaprto ob nedeljah

CLEVELAND GRAPHITE BRONZE CO.

Mali oglasi
B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Dr. Kernovo Angleško-Slovensko berilo

(English Slovene Reader)
je pripravno za učenje angleščine ali slovenščine.
Dobi se v naši tiskarni

WAR BONDS in Action

Official U. S. Navy Photo
Blasting Japs on Corregidor. Rear Adm. R. S. Berkeley, USN, watches cruisers and destroyers that War Bonds helped to build, drive the enemy from famous Philippine rock.
U. S. Treasury Department

WAR BONDS in Action

Official U. S. Navy Photo
Blasting Japs on Corregidor. Rear Adm. R. S. Berkeley, USN, watches cruisers and destroyers that War Bonds helped to build, drive the enemy from famous Philippine rock.
U. S. Treasury Department

WAR BONDS in Action

Official U. S. Navy Photo
Blasting Japs on Corregidor. Rear Adm. R. S. Berkeley, USN, watches cruisers and destroyers that War Bonds helped to build, drive the enemy from famous Philippine rock.
U. S. Treasury Department

STOCK KLERKI

Veterani imajo prednost
PLAČA OD URE
Ohio Aircraft & Hdwe. Co.
1549 SUPERIOR AVE.

POMETAČI—SPLOŠNI DELAVCI

PLAČA OD URE
Majhna vojna tovarna
Newburgh Machine Engineering Co.
437 E. 106 St., od Dupont Loop

ŽENSKE ZA NOČNE SNAŽILKE

Tedenska plača — stalno delo
Vprašajte za
MISS MARTIN
8. nadstropje
Bailey Co.
Downtown trgovina

MOŠKI ZA TOVARNIŠKA DELA

MOSKE ZA:
Inspektorje
Precision inspektorje
Set-Up Man Automatic
Toolmakers
Pometaç
Barvarji
Pomivalci oken
Dipper
Hand Screw Machine operatorji
Die Setters
Dnevno in nočno delo
10 ur na dan, 6 dni v tednu
Izvrstna prilika za po voljo
60 let staro družbo

THE BISHOP & BARBOUR MFG. CO.

1285 E. 49 St. — od St. Clair

War Bonds Help Build a CRUISER

Mali oglasi

Najboljša zidana hiša za 2 družini v Euclidu. 5 sob, 2 kopalnice, 2 strani, 2 kmetiški, 2 sobi zgotovljeni v podzemni garaži za 4 avte; z kletjo, 2000 sebnio velika lota, 50x257. E. 185 St. Zelo primerno za stanovanje. Cena \$20,000.
FITZJOHN REAL ESTATE
778 E. 185 ST.
Ob večerih: YE 3353.

Proda se

harmonike—piano, kromatika in nemške Mervarjevega izdelave. Vprašajte na 6723 St. Clair Ave., po 6. uri zvečer.

Smerda's Furniture & Music Co.

V poslugi v Clevelandu 31 let
5800 BROADWAY
ZA PRIHRANKE PRIMERJATE
NABE CENE

WIDGOY'S PHOTO STUDIO

485 East 152nd St.
Se priporočamo za izdelavo vrst slik po zmerini ceni. Otvorjeno ob nedeljah.